

NLAGHACHI NKE NDI-JU NA MMALITE NKE IWUGHARI ULQUKWU CHINEKE

Ezra 1:1-11; 3:1-13.

IHEOMUMU 426

Nke Ndi okenye

AMAOKWU IBUN'ISI: “Ndi Israel nile we tie oké nkpu mgbe ha toro JEHOVA, n’ihi na atọrọ ntọ-ala ulo JEHOVA” (Ezra 3:11).

I Mkwusa nke Sairos

- 1 Chineke kpaliri mmụọ nke Sairos, Ezra 1:1, 2 Ihe Emere 36:22.
- 2 Sairos nwere mmetuta nke iwu Chineke nyere ka alọ Ụlọkwu nke dị na Jerusalem, Ezra 1:2; 2 Ihe Emere 36:23; Aisaia 44:28.
- 3 Arapuru Ndi-Ju niile ịla, bụ ndi chorọ, ịlaghachi na Jerusalem, Ezra 1:3, 4.

II Nlata nke Ndi -Ju

- 1 Ndiisi nke ndi bu nna, ndinchuaja na ndi Livai, soro ndi ahụ bu ndi latara, Ezra 1:5; 2:64, 65.
- 2 Ha agbaghi aka laa, Ezra 1:6.
- 3 Arja niile di nsọ nke Ụlọkwu Chineke ka Sairos nyeghachiri, Ezra 1:7-11.

III Ime ka Ebei chujaja na Ntala ahụ Di ohuu

- 1 Ewuru ebeichujaja ahụ ma surec kwa ajansureokwu n'elu ya, Ezra 3:1-3, 5, 6.
- 2 Emere ememe nke Ụlontu, Ezra 3:4.
- 3 Akwadobere ihe niile wee too ntala nke Ụlọkwu Chineke, Ezra 3:7-10.
- 4 Umukorobia tiri mkpu onu ma ndi okenye kwaraakwa mgbe atosiri ntala ahụ, Ezra 3:11-13.

NKWA DI ICHEICHE

Site na mkpali nke Mmụọ Chineke, Aisaia Onyeamuma buru ụzọ gbaama ogologo arọ 150 tutu amụọ Sairos na Chineke gaewelite Sairos dika “onye-ozuzu-aturu” Ya -- obuna ikpo ya aha -- iji wee mezue nwughari nke Jerusalem na itontọ ala maka Ụlọ kwu Chineke ohuu ahụ (Aisaia 44:28).

Emezuru amuma a n'ozuzokwe ya. Sairos batara n'ochichi wee nweta mba niile di icheiche site n'inyeaka nke Chineke ka uche nke Chineke banyere ndi Ya buru ihe agaemezu. Otú nime alaeze ndi ahụ batara n'aka Sairos n'ikpezu bu Babilon, n'oge naadighi anya mgbe nke a gasiri o nyere iwu banyere ndi-Ju ịlaghachi na iwughari Ụlọkwu nke a Chineke. N'uzo gi otu a ka emere ka onuno ha dika ndi adotara n'agha na Babilon bjarue n'ogwugwu n'iri arọ asaa, naemezu ihe ozọ edere n' Akwukwonsọ -- n'amuma nke Jeremaia (Jeremaia 29:10).

Oge nke Chineke

Mgbe Sairos weere ochichi na Babilon, Daniel ka bu kwa otu onye na ndi bi n'akuku nke ala ahụ (Daniel 6:28). Daniel no n'okwa di elu n'okuru Eze Daraios, ya mere naagbaghi agugo eze ohuu ahụ nuru ihe banyere Daniel ma mee ngwangwa nabata Daniel. Otutu kwenyere na Daniel, mgbe o matara na iri arọ asaa nke ndotan'agha nke ndi Israel naabiaru n'ogwugwu, mere ka Eze Sairos mata Okwu ahụ nke Chineke Israel buru ụzọ kwue ihe ra ka arọ 150 garaaga, na ebu amuma banyere oju niile nke Sairos gaalu.

Otu ihe doro anya: o bu oge nke Chineke, Sairos mere ngwangwa ime ka iwu nke Chineke buru ihe emezuru. Chineke kwuru banyere Sairos: “M'nakpo gi n'aha-gi: anametu gi aha o bu ezie na i maghm” (Aisaia 45:4). O bu ihe kwesiri ekele mgbe ndikom na ndinyom naeme uche Chineke, ma o naaba uru rue ndu ebighiebi mgbe nrubeisi ahụ naesite n'obi nke onye ahụ amuru ohuu n'ezie na aputa. Ufodu

ndikom dika Sairos, n'onodu di otu a, naeme uche Chineke mgbe o di mfe; ma ezi nwa Chineke naerubere Ya isi mgbe niile naagbanyeghi ma o di mfe maobu na o dighi.

Mkpasa nke Inwereonwe

Isiokwu nke mkpasa a bu na ndi nke Chineke bu ndi o bua nke chorọ ime nke a nwere onweha ilaghachi na Jerusalem inye aka iwughari Ulokwu Chineke. O dighi onye achoro ka o laa; otu o di, mmadu puru iche na ndi-Ju gaeji oké onu na mwulielu nara akuko a. Mgbe iri arọ asaa nke ino na ndota n'agha site n'ala nke aka ha gasiri ndi ahụ niile ha agaghị enwe aguu ilaghachi n'obodo ha ngwangwa o diri ha mfe? Ihe di ka mmadu 50,000 n'onuogugu bu ndi akpaliri rue n'onodu ibili na ilaghachi na Jerusalem. Nke a bu onuogugu di nta nke Ndi-Ju bi na Babilon n'oge ahụ. Gini mere Ndi-Ju ndi ozo achoghi ilaghachi?

Mgbe iriarosaa gasiri eleghianya oké aguu nke ilaghachi ulọ aburuwo ihe puru n'obi ha. Otutu nime ndi bu okenye anwuwori, umuntakiri ndi amuru n'ala ahụ enweghi mmetuta di ukwu. Otutu nime ha ewuwori ulọ, kuo ubi na ubivine di icheiche, ma n'uzo ozo buru kwa ndi obodo Babilon maworoaru. Ha ebiriwo ugbu a naenweghi nsogbu. Gini gaeme ka ha kwalie izute iheisiike di icheiche nke ala ahụ togboro n'efu? Ha nwere nchekwa na Babilon; gini ka ha gaeje ikpughe onweha nye ndi n'obodo ha ndi bara ma bichie kwa n'ala nke aka ha na mbu? Otutu chere na o baghi uru ime otu ahụ; n'ihia ya ha wee nodu ha na iheonwunwe niile nke uwa nke ha nwetara nime Babilon.

Ma enwere ndi nwere ibuaro n'obi ha ibuli aha nke Chineke elu, nsopuru Ya, na uzo Ya. Ufodu apughi ijide iruuju maobu igbochi anyammiri mgbe ha matara ihe banyere mmekpaaru, nkocha, na itogboro n'efu nke di na Jerusalem (Nehemia 1:4). O dighi inye onyinye maobu ichuaja nke ndi Ju puru ichu na Babilon. Naani aja nke agaanara bu nke achuru na Jerusalem, obodo ahụ nke Chineke roputara; ya mere ufodu nwere onuogugu n'obi ilaghachi n'ala nke aka ha, inodu kwa ozo n'ebe ahụ nke Chineke roputara.

Enweghi Mgbanwe

Mmadu agbanwebeghi ka otutu arọ naagabiga. Obuna n'ubochi anyi onuzo emeghereemeghe nke imemmuo naabu ihe anaadighi abanye otutu mgbe n'ihia na umummadu huru ezumike nke aka ha n'anya nke ukwu. Ndi mmadu jikeere ime ihe ahụ nke gaefu ha ihenta maobu nke naagaghị efu ihe o bua (ma ihe ahụ o gaefu maobu ego, oge maobu olu); ma ihe ahụ nke naefughi ihe o bua otutu mgbe enweghi uru o bara. Ojija nke Chineke na mkwughachi ugwoolu nke ndi ebighiebi bu ihe agaenye ndi kwesiri ntukwasobi, nye ndi ahụ dogbuworo onweha n'olu nke Onyenweanyi. (Lee Matiu 25:21 na 34-36). Ka anyi ghara inwe afọjuru ibiri n'ala di lara nke inwereonwe puo n'ihiesiike na nsogbu niile nke naadi nwaoge, mgbe ebe ahụ di elu nke otutu ohere iluru Chineke olu naakpo oku maka iluolu, o bu ezie na o gaachọ inapu anyi ufodu iheuto na inwereonwe puo na nsogbu nke uwa.

Aka Emere Ka ha di ike

Tukwasị kwa n'irapu Ndi Ju ka ha laghachi na Jerusalem, mkpasa nke Sairos kposara jikotara iwu ahụ nke enyere na Ndi-Ju niile foduru na Babilon na ndi niile nwe ala ahụ gaenyere ndiije ahụ naebuli ije aka site n'inye onyinye afofufo. Chineke aluwori olu di ebube nye Ndi-Ju n'oge di icheiche mgbe ha no na ndotan'agha, ya mere naagbaghiagugo otutu ndi obodo ahụ naasopuru ha. "Ndi nile nke no ha gburugburu we were ihe olaocha na olaedo na aku na anu-ulo na ihe di oké onu-ahia, me ka aka ha di ike."

Sairos tinyekwara utu di ukwu: "Eze chiputa-kwa-ra ihe ulu JEHOVA." Nebukadneza si n'Ulokwu Chineke di na Jerusalem chiputa aria ahụ niile nke dinsọ, wee tinye ha n'ulo chi ya. Eze bu Belshaza emewo ka aria ndi ahụ ghara idinsọ, ma Chineke chekwara ha. Asị na o bughị nchebe nke Chineke agaagbazewori aria niile ahụ were ha mee iheozo; ma mgbe Ndi-Ju jikeere ilaghachi n'ala nke ha, enyere ha aria niile ahụ, o so kwara ndi niile ahụ bu ndi naazo njem iru Zaión.

Ezi NdiKraist niile bu aria nke Onyenweanyi roputaworo, obuna aria nke ebere. Chineke naeji aria niile ahụ edoro nsọ naaluolu ma nwee kwa ebe o chorọ ka nke o bua nime ha nochie, naeche kwa ha nche ka aghara ibibi ha. Ekwensu gaenwe mmasi "igbaze" aria niile nke Chineke ma gbanwee kwa ha jji ha mee ihe ozo, kama Chineke naechebe aria niile Ya, o bu ezie na ha nwere ike ino dika ndi gbapuru agbapu n'ala ozo. Otutu nime ubochi ndia (onwere ike o gaghi adi anya) Onyenweanyi gaachikobata aria

Ya niile arọputara, nke edoro nsọ nime Ụlọ Ya, n'ebe ahụ O doziworo (Jọn 14:3). Ị jikerewo maka ụbọchị ahụ?

Ịtụtụkọ Iberibe niile ahụ

Chee échichè otú ndị ahụ siri jee ijè ọsọsọ! Mkpọsa nke inwereonwe ahụ b́jara ná mmalite arọ mbụ nke Sairọs chirí Babilọn. Ndi ahụ nke ọnuogugụ ha ra ka 42,360, doziri ọlụ ha niile nkeoma wee jikere irapụ Babilọn. Site Jerusalem rue Babilọn n'uzọ guzozirieguzo d́ mali 500; ma ndi ahụ gaesite n'uzọ d́ ríkoríkọ n'íhi na otú ọzara ukwu d́ n'etiti. Enweghí ugboelu maobu ugbojém d́ka anyi nwere ya taa. Ọtútụ nime ndi ahụ ebiriworí n'obodo nke aka ha d́ icheiche ma jikere kwa íchíkọta onweha íbanye Jerusalem d́ka otú mmadụ. Ha jere njém ọsọsọ otú o kwesiri ka ha wee nwee ike weputara onweha oge iwuru ezinaulo ha ebe obibi d́ icheiche ebe ha gaebi mgbe anaewu ebe íchúàjà na Ụlọkwu Chineke ahụ. "Ihe ọ b́la aka-gi náhu ime were ike-gi me ya" (Eklisiastis 9:10).

Ihe mbu nke ndi ahụ mere mgbe ha chikotara onweha d́ka otú mmadụ na Jerusalem bu iwu ebe íchúàjà nke Chineke. Ha gwupusiri iberibe nkume ochie niile ma wukwasí ebe íchúàjà n'ebe ọ d́ na mbu, íchúàjà nsure ọkú d́ icheiche n'ebe ahụ, d́ka edeworo ya n'iwu nke Moses. Ndi ahụ bichiri n'ala ahụ mgbe adotara umu Israel n'agha naekwoekworo banyere nlaghachi nke ndi Ju, ha egosighi kwa ha obioma zuruoké. Ndi-Ju turu egwu banyere inwere onweha puo n'iheegwu ya mere mwughari nke ebe íchúàjà ahụ na íchúàjà nsureokú d́ icheiche bu ihe mbu n'usoro nke ọlụ ahụ niile. Ebe íchúàjà ahụ na àjà ya niile na mkwagide nke Chineke nye ndi ahụ bu nchebe d́ ukwu nye Israel site n'aka ndi jiro ha kari mgbidi eji nkume wue na gburugburu obodo ahụ.

Anyi nwekwara otú udi echiche a nye onweanyi taa: "Burunu uzọ cho ala-eze-Ya na ezi omume-Ya; agatukwasí-kwa-ra unu ihe ndia nile" (Matiu 6:33). Gini bu ihe ndi ahụ d́ nime "ihe ndia nile"? Jisọs nọ naekwuokwu banyere nri, iheonunụ, na iheigbokwasí n'aru -- ihe niile nke d́ mkpa ná ndu. Ihe ndia niile ka anaatukwasí mgbe anyi buru uzọ cho Alaeze nke Chineke, na ezimue Ya.

Ntọala

Ngwangwa amalitere íchúàjà n'ebe íchúàjà ahụ kwa ụbọchí ma mee kwa Ememe nke Ụlontu, ndisi niile nke ndi ahụ roputara ndi ji ciment aluolu (masons) na ndi okwanká idozi ihe niile eji aluolu banyere itontola nke Ụlọkwu Chineke. Anu, na iheonunụ na mmanu ka ezigaara ndi Zidon na Tyre iji gbanwere osisi Cedar sitere na Lebanon. Njikere niile ndia chorọ oge, ma n'aru nke abuo nke nlata ha, n'onwa nke abuo, ka ọlụ nke ijikota ntola ahụ malitere. "Ma mgbe ndi newu ulo toro ntola ulo-uku JEHOVA, ha we guzo ndi-nchu-àjà n'uwe ha chiri opi, na ndi Livai, bu umu Esaf, chiri aja, ito JEHOVA, dika ukpuru Devid, bu eze Israel, si di. Ha we zarita onwe-ha n'ito na ikele JEHOVA, si, N'íhi na ọ d́ nma, n'íhi na rue mgbe ebigh-ebi ka ebere ya d́ n'ebe Israel nọ. Ndi Israel nile we tie oké nkpu."

Lee ihe oge oké onu nke a gaabuwori nye ndi ahụ! Lee otu ha gaesiwori lezieanya ime ihe niile dika Okwu Chineke si di. Lee otu ngozi nke Chineke si zokwasí ha. Umokorobia weliri olu ha elu n'iti oké mkpu igosi oké mmetuta ha nwere. Ndi okenye ahụ mgbe ha chetara Ụlọkwu Chineke nkeochie ahụ na ebube ya, ha apughí ijide onweha n'ikwáakwá.

Aka naewu Ụlọkwu Chineke ozo n'ubochi anyi, Ụlọkwu Chineke nke imemmuo: "Ya mere otu a unu abugh ndi-obia na ndi nanọ dika obia ozo site n'ugbu a, kama unu soro ndi nsọ buru ndi amuru n'ala, unu bu kwa ndi ezi-na-ulo Chineke ewu-kwa-ra unu dika ulo n'elu ntọ-ala nke bu ndi-ozí na ndi-amuma, nke isi nkume nime nkuku ntọ-ala ahu bu Kraist Jisọs onwe-Ya; ọ bu kwa nime Ya ka ulo nile ọ bula anewu n'ulo ahu, ebe anejiko ha nke-oma, nába uba we buru ulo nsọ nime Onye-nwe-ayi; onye anewuko kwa unu onwe-unu nime Ya ka unu we buru ebe-obibi nke Chineke nime Mọ Nsọ" (Ndi Efesos 2:19-22). Onye ọ bula puru inwe oké na onodu nime Ụlọkwu a, nke anaewu maka ebighiebi. Ọ buru na Ndi-Ju nwere nlezianya iwu Ụlọkwu Chineke ahụ nke naadi nwa oge dika Okwu Chineke si di, Lee otu anyi gaesi nwee nleruanya puru iche n'iwu Ụlọkwu ebighiebi anyi dika ntuzi aka Ya niile si di!

AJUJU DỊ ICHEICHE

- 1 Òlee mgbe Sairòs kpòsara inwere onwe nye Ndi-Ju?
- 2 Ò bụ n'ìhi gịni ka Ndi-Ju gaeji laghachi na Jerusalem
- 3 Òlee otú esi nweta ego eji kwagide njèm ahụ?
- 4 Ndi-Ju òle laghachiri na Jerusalem na njèm nke mbụ?
- 5 Gịni bụ ákù ukwu ahụ dị okéonụahịa nke enyeghachiri ndị
 Ju ìji doghachi n'Uloukwu Chineke ahụ?
- 6 Gịni mere eji buru ụzọ wue ebe ìchụàjà ahụ tupu ọlụ ndịọzọ amalite?
- 7 Òlee n'ónwa amalitere ọlụ nke ìtòntòala nke Uloukwu
 Chineke ahụ?
- 8 Òlee otú ndị ahụ si mee omume mgbe atòsiri ntòala nke
 Uloukwu ahụ?
- 9 Gịni bụ omume ndịokenye mere?